

К. е. н. Олійник Т. І.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

АНТИКРИЗОВЕ ФІНАНСОВЕ УПРАВЛІННЯ В ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ПІДПРИЄМСТВА

Тенденція світових фінансових криз засвідчила, що на сьогодні вітчизняні підприємства недостатню увагу приділяють розробці та впровадженню механізмів антикризового фінансового управління, через що стають незахищеними проти її прояву.

Дослідженню проблеми з системного формування антикризового фінансового управління приділяється значна увага як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Серед яких слід акцентувати увагу на такі наукові праці авторів: Т.С. Клебанової, Л.О. Лігоненко, О.О. Терещенко, Г.Г. Бондарєва, Е.Г. Бровкова, Е.В. Мартиненко, З.М. Холод, А.М. Штангрет, Ю.С. Ребрик.

Загальна система антикризового фінансового управління потребує виокремлення певної підсистеми підприємства – підсистеми інформаційного забезпечення, яка представляє собою «...функціональний комплекс щодо забезпечення процесу безперервного і цілеспрямованого підбору відповідних інформативних показників, необхідних для здійснення аналізу, планування і підготовки ефективних та оперативних управлінських рішень за всіма аспектами діяльності підприємства» [1].

Сутність антикризового фінансового управління підприємством розкривається через системний підхід, який дозволяє розглядати управлінський аспект як певний вплив на множину взаємодіючих між собою бізнес-процесів. При цьому проявом ефективності такого управління, є «...здатність управлінського персоналу передбачати та прогнозувати складні економічні явища, що вбачається у гнучкому підході до управлінського процесу, а ресурси мають розподілятися відповідно до антикризових пріоритетів» [3].

Ефективність антикризового фінансового управління забезпечується заходами, які слугують його основою і, як очікується, повинні надати певну

результативність в організаційних та управлінських аспектах, сприяти збільшенню обсягу виробництва, покращенні фінансового становища підприємства [4]. При цьому тут важливий немонетарний критерій ефективності, під яким необхідно сприймати рівень досягнутої головної мети антикризового управління – виявлення та попередження банкрутства. Проте досягнута мета має властивість різнитись в залежності від ініціаторів антикризових заходів. Так для підприємства – це запобігання банкрутству і забезпечення фінансового його оздоровлення в довгостроковій перспективі, для контрагентів – сплата зобов'язань підприємства.

Практично, доцільно розрахувати прогнозне та фактичне значення ефективності антикризових заходів. Прогнозований ефект антикризових заходів отримується внаслідок формування та експертного дослідження планів з фінансового оздоровлення підприємства. В цьому контексті є прояв становлення антикризового менеджменту на підприємстві, основою якого є складання звітів про виконану роботу, де отриманий певний результат слугуватиме в якості критерію оцінки ефективності антикризового управління.

В управлінській структурі підприємства антикризові фінансові заходи виокремлюється у комплекс постійно діючих специфічних методичних прийомів, які є складовими процесу управління і націлені на профілактику, попередження, подолання фінансової кризи та ліквідацію її наслідків за допомогою всього потенціалу фінансової підсистеми підприємства.

Антикризове фінансове управління постає необхідним атрибутом системного управління, що дає можливість для реалізації заходів із впровадження інноваційних напрямів розвитку підприємства. Крім того, надається змога розглядати його як одне із специфічних систем управління, пов'язаних з управлінням виробничо-фінансовим аспектом діяльності підприємства, що забезпечує його фінансову стійкість та платоспроможність, і відноситься до підсистеми антикризового управління загалом. За такого підходу антикризове фінансове управління може бути ефективним або неефективним. Ефективність антикризового фінансового управління

проявляється характерним ступенем досягнення поставлених цілей, це заходи з попередження, подолання, пом'якшення або локалізація фінансової кризи [2].

Заходи антикризового фінансового управління логічно розглядаються як підсистема загальної системи управління бізнес-процесами підприємства, головним завданням якої є своєчасна діагностика передкризового стану з прийняттям необхідних заходів попередження кризових явищ. При цьому антикризове фінансове управління призвано бути успішним, якщо воно своєчасне і носить превентивний безпековий характер.

Список використаних джерел:

1. Олійник Є. О. Фінансово-економічна безпека у діяльності сільськогосподарських підприємств: об'єкт антикризового управління : монографія «Фінансове забезпечення аграрного сектору: вітчизняний та зарубіжний досвід» / за ред. Н. М. Давиденко. – К.: НУБіП України : Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2017 – 454 с. (Авторський колектив). П. 4.2. – С. 394–412.
2. Олійник Т. І. Ризик менеджмент – фактор забезпечення економічної безпеки підприємств стабільного розвитку України / Т. І. Олійник // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2018. – Випуск 5 (17). – С. 115–118.
3. Турило А. М. Оцінка вартості підприємства в системі фінансово-економічної стратегії його розвитку / А. М. Турило // Фінанси України. – 2010. – № 5. – С. 95-100.
4. Чумаченко М. Г. Економічна модель оцінки імовірності банкрутства українських підприємств / М. Г. Чумаченко // Економіка та держава. – 2015. – № 3. – С. 34–41.